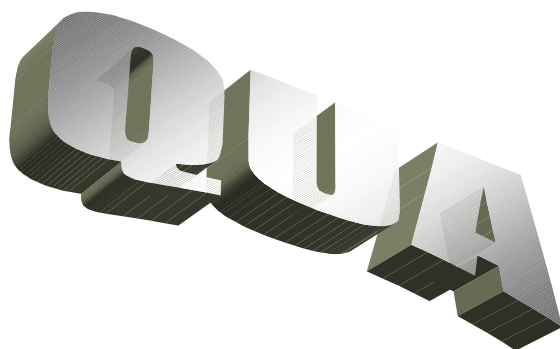

Karba

Medlemsblad för Radioklubben SK4IL

Nr 4, dec 2004 Årgång 26

Xmas-nummer

✍ Redaktör: Bo Kahnberg, SM4SEF, Florav 41 664 32 Grums, 0555-102 15, e-mail: sm4sef@ssa.se
 🌐 Klubbens hemsida: **sk4il.sidan.nu**. För hemsidan svarar klubbens webbmaster Christer Rydholm,
 🔊 Nycklar till Karba: SM4KBC, SM4XFT, Christer Rydholm. Glöm ej larmet!
 \$ Postgiro 94 59 51-2

I detta nummer av QUA bl a:

Redaktionellt	SEF	1
Ur nyckelknippan	SEF	2
Vi har testat	SEF	2
Ny URL till hemsidan		3
Bildhälsning från CLU		3
Högantennklubben växer	SEF	4
Dagens dikt	THI	4
Från styrelsemötena	SEF	4
Vi gratulerar	SEF	5
Lek mera	SEF	5
Enigma och G-schreibern	SEF	6

Redaktionellt

Var är den efterlängtrade (?) drivhuseffekten?

Ska vi behöva elda ännu mera fossila bränslen och köra ännu mera bil i onödan för att slippa de här snöovädren som vid tiden för dessa raders skrivande håller oss i ett isgrepp?

Nu hävdas ju dock att just denna drivhusframtid för oss (naturligtvis!) kommer att

innebära dess motsats, dvs en avkylning. Ökade avsmältningar av sötvattenisar i polartrakterna lär kunna påverka Golfströmmen på ett så osympatiskt sätt att vi får Moskvaklimat här också. Usch! Det var mycket bättre förr, när riggarna hade rör och man telegraferade med handpump... eller?

Nog gnällt om detta!

Vi har haft höstmöte! Det tål nog att skrivas om då ju inte alla medlemmar var närvarande.

Styrelseledamöter var nästan allihopa som var där.

Höstmötets högsta mening är ju att välja valberedning. Valberedning är i en organisation en mycket potent institution. Där manövreras mycket som sedan ska befästas i val till föreningens högsta poster, således en mäktig inrättning!

Förra året lyckades föreningen inte välja någon valberedning, men denna gång gick det som en dans.

Efter en målmedveten och som det visade sig även framgångsrik valkampanj (faktiskt utan fula grepp och smutsiga argument), valdes enhälligt SM4FNK och SM4SEF till föreningens valberedning, med den förre som sammankallande.

Vi gästades dessutom av högvälborne Mr Sunnebulle himself, dvs SM4KJN, Gunnar som gick igenom kommande svenskarallysambandsplaneringen med ett high-tech Powerpoint-bildspel.

Bilden: KJN/Gunnar spelar samba(nds)filer

I förra QUA:n skrev jag om att vi har börjat vädra kortvågen för våra klubbningar, 3625 kHz är det som gäller då. Det var då det! Vi har ju gått över till svensk normaltid och solen har förflyttat sej söderut och därigenom påverkar joniseringen. Förmodligen är det detta som har drivit tillbaka oss till de höga frekvenserna 145.250 MHz igen ty QRMexiconivån är långt över S9 numera på kortvågen. Men bättre tider skola komma när vi åter kan gå dit.

Tillhör du dom som har bredbandfaciliteter och gärna läser denna skrift på nätet och därigenom gärna avstår från pappersQUA, så meddela gärna oss så spar vi lite porto. Vi skriver numera ju ut QUA på en svartvit laserskrivare för att ge bilderna lite av rättvisa. Redaktören för denna skrift vill nämligen gärna tala bildspråk, det lättar upp layouten en del. En laserskrivare spottar inte ut kopiorna i så högt tempo så det tar en stund att printa ut alla kopior. Självklart har alla ändå rätten att få sin pappersQUA så det så! QUA har kanske drivit iväg och blivit en – om inte glassig – så ändå en bildtidning snarare är en teknik och trafikspäckad klubbtidning. Detta beror nu på DIN, ja just DIN ovilja att publicera dina mycket kloka tankar och erfarenheter kring vår fina hobby. Det är en mycket begränsad skara medlemmar som då och då fattar tangenterna och pennan och bidrar. Straffet för att inte bidra till tidningen är hårt! Det är att läsa mina egna bidrag och titta på mina bilder!!!

Nu är det snart jul och kanske har jultomten slagit sina lovar kring våra lokala leksaksaffärer (vi har ju flera numera) så att den inbitne radiosändareamatören får sina hårda klappar. Nästa QUA innehåller kallelse till kommande årsmöte, men för denna gång avslutar jag med ett rungande **GOD JUL!!**

Bosse/SM4SEF

Ur nyckelknippan

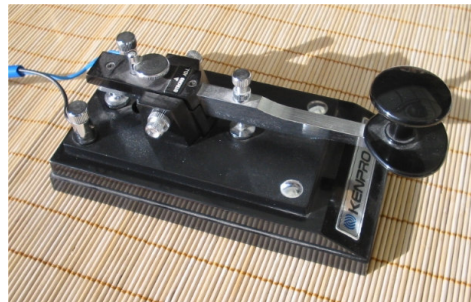
I denna serie presentas denna gång en nyckel som jag inte längre har i min ägo. För några år sedan fanns i Karlstad en guldgruva, Grass Skrotaffär, numera loppishandel. Där kunde man fynda. Där köpte

jag vid ett tillfälle en 500 kHz livbåtsmottagare som dessutom rymde en särdeles robust och

vattentät cw-nyckel. Dumt nog köpte jag inte själva sändardelen, vevdriven. Man har ju som bekant bara skäl att ångra det man inte gjort under livet, sällan det man gjort. Och denna försummelse grämer jag mej ännu idag över. Missade av samma dumsnåla skäl även en sk "gris", dvs generator till Ra200 som fanns där vid ett tillfälle i betydande myckenhet. Den här nyckeln bytte jag i höstas bort till förmån för en riktig LM-nyckel.

Den här livbåtsnyckeln är tillverkad av SATT, dvs Svenska Aktiebolaget Trådlös Telegrafi och som synes en robust tingest.

Den andra pumpen är en modernare tingest. En Kenpro som jag köpte till mej själv till julklapp och ljög för övriga julfirare att det var min telegrafikunniga hund Bilbo som hade köpt den. Pumpen är mycket behaglig att köra med och dom gånger jag fått beröm för handstilen (??!!) har jag nog använt den. Därför får den ofta tjänstgöra på SKD (Straight Key Day – den halvårsvis igenkommande handpumpardagen).

Jag kommer i följande nummer att glädja alla telegrafister i klubben med ytterligare instrument för utförandet av en av de högsta konsterna inom vår hobby: formandet av musikaliska sköna korta och långa klipp av bärvågen!

Vi har testat

Eletop elverk

QUA vill gärna framstå som en konsumentvänlig tidning. Att göra produkttester är inne. Följaktligen fortsätter vi på den väg vi slog in på i nr 2 i år då vi noggrant testade ett universalinstrument av den billigare klassen (79 SEK på Biltema) som visade sig ha ypperliga egenskaper! Ett fynd således. Bör tilläggas att mätningarna gjordes med en häftigt dyr mätutrustning, vederbörligen normerad.

Denna gång fortsätter vi vår lågbudgetväg. Såg just på Rapport att man befarar elbrist när Barsebäck stängs helt. Varför inte då göra som klubben gjort, starta eget!

Vi har testat ett elverk av kinesisk tillverkning ("Eletop") och som säljs för under tusenlappen på Rusta för tillfället. Det prövade exemplaret presterar i storleksordningen 650 W så man värmer inte ett elvärmt hus med det, men kanske en cirkulationspump el dyl. Av samma

fabrikat finns även ett kraftfullare verk för övrigt.

Med en skvätt oljeblandad bensin tillverkar man sin egen 230 V AC, och/eller 12 V DC. När vi testade verket en kväll på klubben krävdes lite belastning för att spänningen skulle vara jämn och fin. En motorvärmare kopplades in och såväl spänning som frekvens mättes med överraskande gott resultat. Helt OK för de ändamål verket är tänkt: driva verktyg, belysningar etc.

För min egen del, för det är mitt verk på bilden, och som testades, fungerar det som elförsörjare till verktyg och belysning då skarvsladdarna skulle bli alltför långa. Dessutom som "Emergency Power Plant" vid strömavbrott, då braskaminen får kraft till cirkulationsfläkten och en del belysning kan ordnas inomhus.

SEF

Att anmälas till JÄMO:

How do WOMEN print a Word document?

Redaktören delar inte den nedsättande bildtexten!

Ny hemvist för hemsidan!

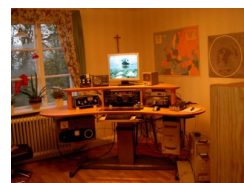
SK4IL:s hemsida ligger numera på annan server och adressen dit är sk4il.sidan.nu. Tills vidare blir du förstås länkad dit om du går den gamla vägen, men ändra gärna redan nu dina genvägar och favoriter!

Bildhälsning från SM6CLU/Lennart

Redaktionen har fått en bildhälsning från vår medlem, CW-fantom och testknutte i Gudhem.

Här ses operatören i det nydesignade shacket där det mesta av vikt finns nära tillhands. Du har säkert kört SM6X på tester, det är Lennarts testcall som hörs på alla 2-metertester.

En totalbild i kvällsbelysning. Då jag besökte Lennart för något år sedan och bl a hämtade en rigg för vederbörlig teknisk genomgång på våra

teknikkvällar, hade han ännu inte denna lösning på sambandscentralen. Jag imponerades då av den fiffiga lösningen att ställa en större spegel bakom riggen för att på så sätt mycket lättare kunna skifta anslutningar på baksidan utan att dra ut hela grejen!

Högantennklubben

För att vinna tillträde i denna exklusiva sektion krävs ägande av en av kungens högantenner. Det finns flera av den sorten. Christer R och denna skrifts redaktör fick uppleva lyckan att efter mycket sökande göra klippet på

överskottslagret i Edsvalla. Det rör sej då om de "vanliga" för standardbeväringen kända högantennerna, med disconeantenn på toppen, staglinor, koger och hela baletten.

Den tredje fullvärdiga medlemmen i denna elitgrupp utgörs av vår president, SM4XFT, Thomas som gjorde detta – om än lite för civila – fynd på loppisen i Örebro i våras. Det rör sig om en av civilförsvarets högantennner.

Snart fyller vi 30 år!

Vår ärorika klubb bildades vid ett möte hos Olle SM4BOI i Edsvalla den 28/1 1975. Den som har betyg i matte alternativt innehar en miniräknare kan lätt räkna ut att klubben under kommande år 2005 uppnår den hedervärda åldern av 30 år! Det tål att fundera på hur vi ska avfira detta. Har du idéer i den riktningen så hör av dig till styrelsen.

Dagens dikt: Sov du lilla video

Svanskogshasse (SM4THI) har botaniserat bland vad stora skalder har skapat och bidrar med denna lilla variant av Alice Tegnér's visa:

Sov du lilla video, än så är det sommar.
Tv'n står där som en ko, idisslar och vommar.
Än så är det långt till höst, tystnad är kulturens röst.
Å lägg dig i ditt ide å', sov du lilla video.

Sorgset öga ser i ett, serier på serier.
Folk som tänker nytt och rätt, njuter sina ferier.
Sur på gamla långfilmslån, fixade i pressbyrån.
Hungrig tom och grätten, bidar nu kassetten.

Sov dig genom sommarn varm, timern ställd på nollen.
Som en baby vid din barm, sussar fjärrkontrollen.
Än så är det långt i år, innan knapp på "record" står.
Innan nåt blir bandat, playat och rewindat.

Mot ett späckat höstprogram, förväntansfullt jag spejar.
Fritt från gammalt SF-damm, Tävlingskryzz och JR.

Av reprisar är burken så full, dejavu, dejavu, dejavyssjan lull.
Ligg där i ditt ide å', sov du lilla video

News from the board - Från styrelsemöten

Under hösten har en hemma-hos-serie gjorts genom att man har träffats hemma hos SM4FNK, SM4PCF och SM4KBC. Därvid har man kunnat jämföra fikabrödstandarden mm. Viss tid har även använts till stadgeenliga möten och bl a har som du kanske redan märkt vi övergått till att skriva ut QUA på skrivare istället för vår ruffiga kopiator. Repeaterprojektet intar fortfarande på stället marsch men vi hoppas ändå få igång vår egen repeterare framöver. En del andra planer som inte heller har förverkligats har luftats: geocachingjakt i närbelägna skogar, iden kom för sent för att vara riktigt lockande (snö och mörker).

Vi konstaterar dock att vi har en ändamålsenlig och prisvärd lokal, och att våra torsdagsaktiviteter varje vecka lockar några besökare. Ibland körs även radio.

Vår anrika klubb bildades hemma hos SM4BOI den 28 jan 2005, vilket innebär snart 30 år på nacken. Födelsedagen infaller nästa gång på en fredag annars hade vi nog försökt lägga årsmötet på eller på det datumet som möjligt. Planer finns på att få lite nostalgistuk på årsmötet. Du som var med från början, kan väl bidra med dina minnen från den första rörtiden? Hör av dig till någon i styrelsen nu direkt! Mycken tankemöda har ägnats åt hur vi mer ska kunna celebrera de 30 åren. Våra traditionella aktiviteter kommer väl att gå av stapeln, ex vis LME-äventyret i maj och förhoppningsvis åter fyrhelg/portaleltest i aug. Någon specialsignal har vi emellertid inte tänkt oss för visst ska vi lufta den gamla ärevördiga SK4IL-signalen. Vi har ju tidigare haft planer på en Luröresa, kanske i samband med fyrhelgen i aug, och det är en ide vi fortfarande suger på.

Vi har även långt gångna tankar på att ägna en av nästa års QUA åt lite tillbakablickar. Kanske kan några av er som varit med en längre (kanske rent av hela) tid, rannsaka era minneskretsar och delge våra senare tillkomna medlemmar ytterligare klokskap. Den som inte har sin historia har heller inte någon framtid, eller hur? Själv är jag "halvgammal" i medlems-sammanhang och kan bara komma med halvkloka minnen. Vi har faktiskt börjat efterforskningarna så smått och på bilden på nästa sida ser du forskargruppen "Gräv där du sitter" bestående av Christer, Eero och Thomas som gjort en störtdykning ner i vårt foto- och

klippalbum. Därtill finns mängder av gammal dokumentation i alla de gamla QUA redaktionen sitter på. Några "retrosidor" lär det nog kunna bli.

SSA:s årsmöte går nästa år av stapeln i Karlsborg igen, alltså inte så långt härifrån. Sven, SM6XFX har varit tidigt ute med invit till en repris på övernattningen i hans vandrarhem i Halna i samband med SSA-dagarna. Karlsborg är en sevärd plats, själv var jag där i somras och gick igenom det intressanta museet, där finns bl a en hel del signalmateriel, faktum är att en hel sektion av garnisonsmuseet är ett signalmuseum. Bilden nedan kommer därifrån.

Bilden: en radda radiostns på signalmuseet i Karlsborg.

Vi planerar att tillsammans med SK4RL arrangera en radioloppis i vårdagarna, då i Karlstad, mer om detta förstås senare, men tänk redan nu igenom vilka prylar du nu har insett att du aldrig mera kommer att behöva! Styrelsemötena hålls normalt första torsdagen i månaden kl 19 och är öppna för alla medlemmar. Undantaget är januarimötet som äger rum andra torsdagen. Slutligen önskar hela styrelsen alla medlemmar en riktigt god jul och ett gott nytt radioår!

Styrelsen gm SM4SEF

GRATTIS!

Säger vi till **SM4HEJ/Wicke** som varit i Sharm el Sheik och där avfirat sin 72:a födelsedag!

Vi gratulerar även en av stöttepelarna i vårt närförsvär, vår president **SM4XFT/Thomas**, som vrålmuckat från HV efter 20 års trogen tjänst.

Det hedersamma uppdraget att å hemvärnschefens vägnar överbringa 20-årsmedaljen gavs åt ett par överstar ur en kombinerad svensk-sovjetisk styrka. Det gripande högtidliga tillfället ägde rum den 2 dec i år i vår bunker på Karbaområdet. Höger vänster om!

Lek mera!

Vi har en mogen åldersfördelning. Kanske beror det på vår hobby – att vi är så gamla (!?). Det är nämligen så att just förmågan att "leka" är väsentlig för återhämtningen från allehanda stressande faktorer här i livet. Och med stress menar jag då inte det som vanligen kanske definieras så: att ha (för) mycket att göra. Detta kan tvärtom kanske istället vara en kanal ut för stresstillståndet. Nej, stress har att göra med en obalans inom individen, där något/några omständigheter (ex vis en meningslös fritid) upplevs – just det, stressande. Något som alltså negativt påverkar vårt välbefinnande och som - om vi inte kan få den där nödvändiga avkopplingen genom dels sömn, dels en meningsgivande sysselsättning - skadar oss, såväl mentalt som kroppsligt. Vi får olika former

av stressohälsa.

Men nu är det så att just förmågan att leka, den som även vuxna människor har (fast möjligen i varierande grad), just är en sådan vederkvickande syssla som faktiskt gör oss äldre, för det vill vi väl ändå bli?

Musik, konst, sex, lek och spel som idrott är exempel på sådant som vi behöver.

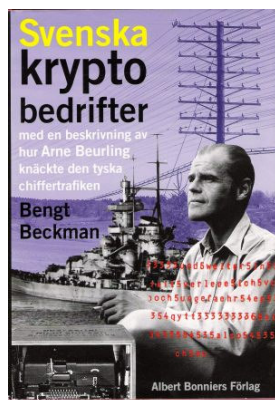
Just vi män sägs ha en större förmåga till lek, kanske ska vi argumentera i den riktningen nästa gång YL/XYL angriper oss för vårt "lekande" på test-QTH, i shacket eller varför inte i klubblokalen.

Låt oss alltså fortsätta leken, fortsätta göra något "som om". Enda skillnaden mellan en mans och ett barns leksaker är som bekant priset! Vad önskar du dej för hårda paket till jul?

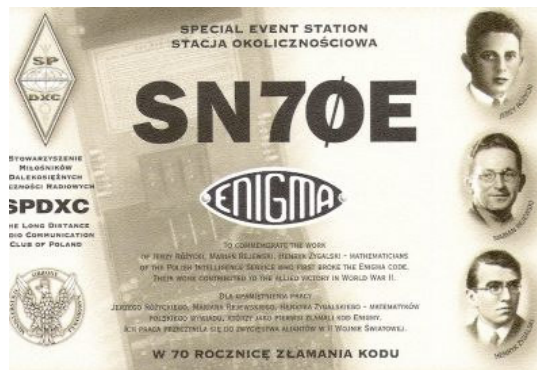
Enigma

Under WW2 krypterade tyskarna en stor del av sin radiotrafik med ett maskinkrypto som kallades Enigma. Det var nu inte den enda kryptomaskinen som användes, en annan var den s k G-schreiber (Geheim-schreiber) dvs hemlighetsskrivaren. Denna maskin användes bl a på de svenska landlinjerna mellan Tyskland och Norge (kanske även Finland). Denna mycket säkra maskin lyckades våra landsmän ändå knäcka, namnet Arne Beurling är väl känt för alla kryptofantaster, och hans och andras beundransvärda bedrifter finns beskrivna i Bengt Beckmans bok "Svenska kryptobedrifter".

Men tillbaka till Enigma igen. QSL-kortet från SN70E, med E som i Enigma, är för mej en raritet. Det utgör bekräftelsen på ett qso i mars 2003 med specialcallen som användes i Polen av SPDXC, The Long Distance Radio Communication Club of Poland. Herrarna i

högerkanten är konstruktörerna av Enigma.

Det är alltså en polsk uppfinning som faktiskt fanns att köpa kommersiellt redan innan kriget för tänkt användning bl a när man ville telegrafera börskurser etc. Men som bekant kom den i annan användning. Det var främst de tyska krigsförbanden som kom att nyttja denna smidiga och fältmässiga kryptomaskin som fungerade genom att signalen från ett elektriskt tangentbord kopplades runt med hjälp av rotorerna (3-4 st) till att tända en särskild lampa för varje bokstav. Rotorerna förflyttade sig för varje nedslag, och grundinställningarna kunde varieras i en enorm mängd. Det var inte underligt att kryptosystemet ansågs oknäckbart. Naturligtvis var det inte det! De allierade (läs GB) lyckades genom att konstruera vad som väl kan kallas datorns urföräldrar, gigantiska mekaniska maskiner som snurrade fram alla tänkbara kombinationer och slutligen, om man hade tur, och lite info om ingångsvärdena, kunde knäcka meddelandena. Maskinerna benämndes "bomber". Denna verksamhet skildras i många filmer, bl a en som redaktören för denna skrift innehar och som skulle kunna utgöra program för någon torsdagskväll under vintern.

SEF/Bosse

